TÜRKDİLİ

24 HAZİRAN CUMA 1938 — GÜNDELİK SİYASAL GAZETE — ON ÜÇÜNCÜ YIL SAYI: 3916

Sovyet Ordusu İki Milyon Askerin İştirakile Manevralara Çıkıyor..

Büyük Millet Meclisi

Türk - Afgan Teşrikimesai Muahedesini Tasdik Etti.

Muahedenın müzakeresinde Hariciye Vekili B. Tevfik Rüştü Aras yakın şarkta takip ettiğimiz siyasayı izah etti.

Ankara, 23 (A.A.) — Kamutayın dünkü toplantısında Afganistan ile olan muhadenet ve teşrikimesai muahedesinin temdidi hakkındaki kanunun müzakeresi münasebetile Hariciye Vekili B. Tevfik Rüştü Aras söylediği nutukta Afganistanla ilk kurtuluş günlerinde başlamış olan münasebetlerin hergün gittikçe artan samimî tezahürlerini memnuniyetle kaydetmiştir.

B. Tevfik Rüştü Aras yine bu vesile ile Türkiyenin Irak devletlerile olan bağlılıklarını ve bütün Arap hükûmetlerine karşı olan sempatisini işaret ederek bu sempatinin Suriye halkı için daha duyulmadığını işaret etmiş ve demiştir ki:

"Ancak samimî bir dostluğun idamesi yalnız bir taraflı olarak uzun uzadıya temin edilemez.,,

Hariciye Vekili B. Tevfik Rüştü Arasın bu izahatı üzerine protokol, alkışlar arasında tasdik edilmiştir.

İngiliz-İtalyan Muahedesi Meriyete Giriyor..

Muahede; italyan gönüllülerinin ilk kafilesi ispanyadan çekilince meriyet mevkiine girecek.

Roma, 23 (Radyo) — İspanyadaki İtalyan gönüllülerinin, üç aydan evvel çekilmiyecekleri hakkındaki haberler, İtalyan mehafili tarafından tekzip olunmaktadır. Bilâkis, kontrol heyeti faaliyete geçer geçmez, gönüllülerin mühim bir kısmı İspanya topraklarını terk edeceklerdir.

İngiltere - İtalya muahedesi, gönüllülerin ilk partisi İspanyadan çekildikten sonra meriyet mevkiine geçecek ve Fransa da, hudutları derhal İspanyaya kapıyacaktır.

Paris, 23 (A.A.) — Havas Ajansı, Fransanın General Franko hükûmeti nezdinde siyasî mümessil tayin etmeye karar verdiği hakkındaki haberi tekzip eylemiştir.

Londra, 23 (Radyo) — Ademi müdahale komitesi bugün sabah saat 10 da toplanacak ve Lord Pelimotun verdiği muhtıraya karşı vukubulan itirazları tedkik edecektir.

Komite; Rusyanın vermekten istinkâf ettiği masrafın, hangi devletler arasında taksimi lâzımgeldiği hakkında da tedkikat yapacaktır.

Hatay Meselesinde Fransanın Ricati..

Yirmi gün evveline kadar Suriye Araplarına bütün kuvvetiyle yardım eden Fransanın bugün Hatay işinde tuttuğu yolu tayin etmek çok güçtür.

Yarı resmî "Novosti„ — Zağreb gazatesi "İskenderun petrol mücadelesi demektir„ serlevhası altında neşrettiği bir başmakale diyor ki:

"Dünya politika sahnesine İskenderun meselesi çıkmış bulunuyor.

Bu meselenin derinliklerine vâkıf olanların sayısı nisbeten azdır. Sahnede uğraşanlar Türk ve Fransız diplomasileridir. Halbuki İskenderun hudutları içinde senelerdenberi kanlı hâdiseler olmakta ve bu yüzden Türkiye - Suriye hudutlarında vaziyet gittikçe ciddileşmektedir. Halbuki, bu meselenin ardında, bununla alâkadar gösterilen millî gayelerin yanıbaşında, Yakınşarkın bu mühim parçasında aman nedir bilmiyen petrol harbi yapılmaktadır. Bu yüzden İskenderun meselesi beynelmilel bir mahiyet iktisap etmiş bulunuyor. Fransa ve Türkiyeden başka bu museleyi kızıştıran çok daha kuvvetli âmil ve müessirler mevcut olduğu şüphesizdir. Bu işde Türkiyenin, kendisi için müsait bir şekilde bulunan vaziyetten haklı olarak istifade ettiği ve İskenderunda kendisine, hiç olmazsa, milliyet esasları dairesinde faik bir mevki temin eylemiye çalıştığı tebarüz ettirilmeğe şayan bir hâkikattir. Türkiye, Hattâ Kamâl Atatürkün dediği gibi, Hatayı Türk medeniyetinin beşiği addetmektedir.„

Makalede bundan sonra Hatay davamızın geçirdiği safhalar hakkında muvassal malûmat verilmekte ve Fransanın, Hataydaki nazik vaziyeti, hiç olmazsa, kısmen islâh maksadile Türkiyeye Hatay parlâmentosunda 22 mebus teminini kabul ettiği beyan olunmakta ve denilmektedir ki:

"... Fransanın bu ricatini icap ettiren sebepleri tesbit etmek fevkâlede güçtür. Bundan 20 gün evveline kadar Fransızlar, Suriye Araplarına bütün kuvvetlerile yardım ediyorlardı. Beyrut radyo istasyonu, tabiî, hususî bir maksatla Türkiye Cumhurreisinin ağır surette hastalandığı haberini neşretmiş ve bu haber radyo vasıtasiyle bütün dünyaya ilân olunmuştur. Bunu Türkiyenin tekzipleri takip etti ve Atatürk sahil şehirlerinden bazılarını resmen ziyaret etmek mecburiyetinde kaldı. Türkiye matbuatı, Kamâl Atatürkün sıhaatinin Türkler için mukaddes bir varlık olduğunu tebarüz ettirmek suretiyle bunlara mukabelede bulundu ve İstanbulda çıkan Cumhuriyet gazetesinin sahibi mebus Yunus Nadi sansasyonel bir makale neşrederek Türklerin Hatayı askerî kuvvetle işgal etmeleri ve Fransayı emrivaki karşısında bırakmaları lâzım geldiğini iddia etti. B. Yunus Nadi; Atatürkün tanınmış ve hususî bir dostudur ve onun serdettiği mutalealar tamamen salâhiyettarane şeylerdir. Bundan başka Türkiye tarafından ittihaz olunan bazı askerî tedbirler ve Türkiye ile münasebetlerini bozmak ve dolayisile yakın

(Sonu üçüncü sayfada)

Sovyet Ordusu Manevralara Hazırlanıyor ..

iki milyon asker iştirak edecek olan Sovyet ordusunun manevraları iki ay devam edecek,

Berlinden Fransızca "Tan„ gazetesinin muhabiri bildiriyor:

"Lokal Antsayger„ gazetesi, Lehistandan aldığı bir haberi yazmaktadır Bu habere göre yakında Sovyetler Birliğinde, iki ay sürecek büyük bir manevra yapılacaktır.

Maraşal Voroşilofun kumandası altında yapılacak bu manevralara iki milyon asker iştirak edecektir.

Prağ, 23 (Radyo) — Çekoslovakya hükûmeti, Rus ordusu Başkumandanı Maraşal Voroşilofun, buraya gelmek üzere Moskovadan hareket ettiği hakkındaki haberi tekzip etmektedir

Tokyo, 23 (Radyo) — Rusya hükûmeti, Toromaro Japon balıkçı vapurunun, tekrar Kamçatka sularına giderek avlanmasına müsaade etmiştir.

İngiliz

Kraliçesinin annesi öldü.

Londra, 23 (A A.) — Kraliçe Elizabetin annesi bugün vefat etmiştir.

Londra, 24 (Radyo) — Kraliçe Elizabetin annesi Kontes Stetmor, ağır hasta dır Kraliçe, annesinin yanından ayrılmamaktadır.

Doktorlar, hastadan ümid kalmadığını bildirmişlerdir.

Hamidiye

Gemimiz Kıbrıstan ayrıldı.

Magosa, 23 (A.A.) — İki gündenberi burada bulunmakta olan Hamidiye mektep gemisi bu sabah Payasa hareket etmiştir

Hamidiye; Kıbrısı ziyareti asnasında burada ve Lefkoşadaki Türk halkı tarafından alâka ile takip edilmiştir. Zabitler şerefine hükûmet ve halk tarafından müteaddit ziyafetler verilmiştir.

Karışmazlık Politikası..

«Müdahalecilerin başka emelleri varsa, ingiltere, Fransa ve bizzat ispanya bunları tahakkuk ettirmiyecektir.»

"General Franko tarafından idare edilen isyan başladığı zaman Fransız demekrasisinin sempatisi, nizami hükûmetin tarafında idi. Bugün de zaten vaziyet böyledir. Bununla beraber 25 temmuz 936 da toplanan nazırlar meclisi, hükûmetçilere harp malzemesi vermemek kararında idi.

Bu suretle devletlerin dahilî işlerine karışmamak prensibine, bilhassa İspanyol ihtilâfının bir Avrupa harbine müncer olmaması hakkındaki iradeye itaat ediyordu. Filhakika bu tarihte Franko ordusunda İtalyan veya Alman malzemesinin bulunduğuna dair hiçbir emare yoktu. Fakat Romanın veya Berlinin asilere karşı olan sempatilerinin fiilî bir yardımla tezahür edeceğini tahmin için peygamber olmak lâzım değildi Fransa bunlara vesile vermek, eslıha ve mühimmat yardımı hususunda bu memleketleri rekabete sevkedip onları harbin girdabına sürüklemek istemiyordu.

Fakat birkaç gün sonra İtalyan tayarelerinin Cezayirde Fransız mıntakasında yaptıkları cebrî inişler, Romanın Frankoya yardımına dair delilleri verdi Fransanın nizamî hükûmete karşı bile muhafaza ettiği beynelmilel bir kaidenin asiler lehine bozulması karşısında Fransız hükûmeti ne böyle bir vaziyeti kabul etmek, ne de ihtilâfı tahdid eylemek hususundaki arzusunu bozmadı. Bunun neticesi olarak 1 ağustosta, umumî bir karışmazlık antantı ileri sürülerek sulhu korumağı ve bu antant başka devletler tarafından kabul edilmediği takdirde Cumhuriyetçi İspanyaya silâh ve mühimmat cihetinden yardıma müsaade ederek adaleti müdafaa eylemeği teklif etti.

Bunu takip eden haftada doğan son derece vahim gerginlik, sulha hizmet endişesinin herkesi nasıl karışmazlık prensibine itaata mecbur bırakacağını gösterdi. Bugün herkes bilir ki, o zaman biz ne kadar harbin yakınında bulunuyorduk. Gene herkes bilir ki, henüz devasa silâhlanma gayretine başlamış olan ve Madrid hükûmeti için Fransadaki gibi tercihlere malik olmıyan Büyük Britanya hükûmeti ne olursa olsun kati bir bitaraflık takibine karar vermişti. Fa-

(Sonu üçüncü sayfada)

Avrupa Siyasasında Türkiyenin Rolü..

Akdeniz devletlerinin; kuvvet ve kudreti büyük olan Türkiyenin kendi tanaflarına meyilini temin için uğraşmaları kimseyi hayrete düşürmemelidir.

"Obzor„ - Zağreb gazetesinde çıkan başmakaledir. Bu makalede deniliyor ki:

"Akdenizdeki kuvvetler muvazenesi bir tarafta İtalya, diğer taraftan da Fransa ve İngiltereyi göstermektedir. Bugün bu iki taraf menfaaatlerinin çarpıştığı saha İspanyadır. İspanyol milliyetçilerine yaptığı yardımlarla elde ettiği zaferler sayesinde İtalya; İspanyada Fransa ve İngiltere zararına olmak üzere, askerî bir faikiyet elde etmiş bulunmaktadır. Maamafih, garp kısmından başka, Akdenizin diğer kısımları da kuvvetler

(Sonu ikinci sayfada)

İngiltere Silâhlanmağa Devam Edecek..

B. Hor Belişe bir nutkunda ingilterenin silâhlanma için günde bir milyon lira sarfettiğini söyledi.

Londra, 23 (A A.) — Millî Liberal Partisi konseyinin senelik konferansında bir nutuk söyliyen harbiye nazırı B. Hor Belişe ezcümle demiştir ki:

"Silâhlanma sahasında harikalar yarattık. Memleket halen müdafaaya tamamile hazırdır.

Bu memleket, silâhlanma için günde bir milyon İngiliz lirası sarfederken, diğer taraftan sosyal işler için de senede elli milyondan fazla tahsisat ayırmıştır. Bunların yabancı memleketlerde duyulmasını isterim. Ta ki, muhtemel harpleri çıkarmak istiyenler, bu memleketin, herhangi bir vaziyete karşı koymak için malik olduğu maddi ve manevî, malî sonsuz kaynakları görsünler.

Ordu miktarına gelince, 1936 senesinde 136.000 kişiden mürekkep olan kara ordusu bugün 181.000 neferden mürekkep bulunmaktadır. „

Filistin-Mısır

Demiryolu tahrip edildi

Kudüs, 23 (A A) — Tedhişçiler Mısır Filistin demiryolu üzerinde bir köprüyü berhava etmişlerdir.

Cenevre

Murahhasımız Milletler Cemiyeti genel sekreterile görüştü,

Cenevre, 23 (A A) — Türkiye murahhası bugün Milletler Cemiyeti umumî kâtibi ile Hataydaki komisyon ve Türkiye hükûmetinin bu meseledeki noktainazarı etrafında görüşmüştür.

Adis-Ababada

23 Bin italyan var.

Roma, 23 [Radyo] — Yapılan son bir istatistiğe göre Adis Ababada yirmi üç bin İtalyan bulunmaktadır.

İtalyadan Adis Ababaya gelenler, günden güne çoğalmaktadır.

Avrupa Siyasasında Türkiyenin Rolü..

(Baş tarafı birinci sayfada) muvazenesinde âmil bulunmaktadır. Bu bakımdan Türkiyenin oynadığı rol, bilhassa ehemmiyete şayandır. Türkiye, işgal etmekte bulunduğu mevki ve haiz bulunduğu kuvvet ve kudret saikasiyle mühim bir âmil ve müessir olduğundan Akdenizde birbirine rakip olan devletlerin Türkiyenin kendi taraflarına meylini temin için uğraşmakta olmaları kimseyi hayrete düşürmemelidir. İtalya ile dostane münasebetlerde bulunan Türkiye ki, İtalya Hariciye Nazırı Milânoda söylediği nutukta bu münasebetlerin, henüz, İtalya-Bulgaristan ve İtalya Yugoslavya arasındaki münasebetler kadar samimî olmadıklarını beyan etmiştir. Habeşistan impratorluğunun tanınmasına mukabil İtalyanın, Boğazların yeniden tahkimine müteallik olan Montrö anlaşmasına iştirakini temin etti. Maamafih Türkiye harici siyaseti, İtalya tarafına bariz bir surette meyletmekten tevakki etmekte ve mümkün mertebe bitaraf bir vaziyette kalmak istemektedir. Bu vaziyet Türkiyeye, sırf Türkiye menafiini vikaye maksadiyle yapacağı teşebbüsleri heran mukabele edebilmek imkânını vermektedir.

Dahilî vaziyeti, coğrafi vaziyeti, askerî kudreti ve diplomatik vaziyet icabatı Türkiyenin böyle bir poletikayı gayet muvaffakiyetle takip etmesini mümkün kılmaktadır.

Bu hakikat, Türkiyenin büyük garp devletleriyle münasebatında fevkâlade mütebarizdir. Büyük Britanya Türk dostluğunun kıymet ve ehemmiyetini daha Montrö konferansı esnasında hissetmişti. Zaten bu konferansın verdiği semere, daha o zaman başlamış olan Türk İngiliz, işbirliğinin mahsûlüdür. Bir aralık Alman ekonomik tesirlerinin, Almanyanın politik tesirlerine bir mukaddime olmak üzere, İngiliz tesirlerini bastırması tehlikesi hasıl olmuştu. Fakat İngiltere parası olmak gibi bir faikiyeti haizdir. Almanya ise, bizzat Dr. Şahtın tanzim ettiği rapora göre, emtea ile mubayaalarda bulunmakta ve bu suretle ihracatına da da kuvvetli imkânlar temin eylemektedir. Şöyle ki. Bulgaristan gibi bazı küçük memleketler pazarlarında Almanya kendisine, âdeta, inhisar haline gelmiş bulunan mevkiler temin etmektedir. Bunun için Türkiye; İngilterenin, memleketin bilhassa teslihata matuf olan sanayileşmesine iştirakten başka 4 milyarlık bir istikraz halinde dahi tecelli eden tekliflerini kabule meyil gösterdi. Bu suretle İngiltere siyasi tesirlerinin ekonomik vaziyetler dolayisiyle haleldar olmasına mani olmuştur.

Türkiyenin, İngiltere için haiz bulunduğu siyasi kıymet ve ehemmiyet, yalnız Akdenizde kuvvetler muvazenesi, yani, İtalya bakımından değil, aynı zamanda, İngilterenin Arap devletleri arasındaki mevkii bakımından daha tecelli ve tebarüz etmektedir Türkiyenin Irak cihetinde genişlemesi tehlikesi mevcuttur; bu genişleme bir taraftan, Irakın vaktiyle Osmanlı impratorluğuna aid bulunmuş olması, diğer taraftan da Türkiye ile İran, Irak ve Afganistan arasında mevcut ittifak muahedesi ile suhulet peyda etmektedir. Türkiye; bundan maada Musuldaki petrol kaynakları ile alâkadardır ve fakat Irak meselesinde Arap milliyetçiliğinin teşkil ettiği hail ile karşılaşmaktadır. Şimdilik, bu tehlike, günün meselesi halinde değildir ve İngiltere, Filistinde bilhassa hissettiği Arap tecavüzgârlığına karşı Türkiyeyi elde etmiş bulunmaktadır. Filistin nasyonalistlerinin faaliyet sahası Maverayi Şeriada ve bilhassa, Fransız mandası altında bulunmakla beraber muhtariyetine sahip bulunan ve Fransız mandasından tamamen kurtulması bir veyahut iki senelik bir iş olan Suriye topraklarındadır

Bu gibi ahval ve şerait dairesinde büyük Biritanyanın, Türk genişlemesinin Suriye menafiini camî bulunan yerlere yani, İskenderun Sancağına doğru vuku bulmasına manî olmasını icap ettirecek bir sebep yoktur.

... Fransa Suriye ve Lübnan üzerinde haiz bulunduğu mandadan ferağat etmiye ve iki memleketi, İngilterenin Irakı Milletler Cemiyetine aza etmesi gibi, Milletler Cemiyetine aza olarak ithal etmeğe karar vermiş bulunuyor. İngilterenin Irakda gayet mühim ekonomik ve stratejik menfaatleri olduğu halde Fransanın Suriyedeki alâkası, yalnız, Lübnan cumhuriyetinde ekseriyeti teşkil eden hıristiyanların himayesi gibi ananevî bir rolden ibarettir. Demek oluyor ki, öz menfaatleri olmadığı ve buralarda kendisini yalnız Akdeniz vaziyeti alâkadar ettiği halde Fransa, mücadelesi Türk ve Arap milliyetçiliklerinden vücut bulmuş olan bir kıskaç arasına girmiş bulunuyor.

Makalede bundan sonra Hatay meselesinin tarihçesi ve bu mesele yüzünden memleketimizde vücut bulmuş olan galeyan hakkında izahat veriliyor ve deniliyor ki:

".. Binaenaleyh Akdenizin şark havzasındaki vaziyetin inkişafı bu havzaya taallûk eden mevzii meselelerle büyük devletlerin İtalya ile olan rekabetlerinin tesiri altında bnlunan umumî vaziyete tâbu bulunmaktadır Türkiye ile münasebetlerin mevzubahs olduğu bir anda devletler arasında kuvvetler muvazenesi endişesi hâkimdir.„

ŞEHİR HABERLERİ

Halkevinde

Akşam konferans verildi.

İstanbul - Ankara radyoları sabık direktörü B. Aziz Çorlu tarafından akşam Halkevinde "Musiki ve tarihi„ mevzuunda bir konferans verilmiştir

Konferansta çok kalabalık dinleyici bulunmuş ve B. Aziz Çorlunun alâka ile takip edilen sözleri alkışlarla sona ermiştir.

Çoban Mehmet Tekirdağlı ile Güreşecek.

Milli takım güreşçilerimizden amatör ağır sıklet şampiyonu Çoban Mehmet; profesyonel başpehlivanı Tekirdağlı Hüseyin ile güreşmek üzere müracaat etmiş, güreş federasyonu Çoban Mehmedin bu isteğine muvafakat etmiştir.

Çoban Mehmet ile Tekirdağlı Hüseyin arasında yapılacak olan bu mühim güreşin günü yakında tesbit edilecektir.

Sporcu Melihe Ameliyat Yapıldı.

İstanbul Beşiktaş Güneş maçında sakatlanan Güneşin güzide oyuncularından Balıkesirli Melih; ayağındaki arıza gün geçtikce vehamet kesbettiğinden kendisine, hasıl olan lüzum ve mecburiyet üzerine Alman hastahanesinde ameliyat yapılmıştır.

Kıymetli atlet ve futbolcu Melihin sıhhatı iyidir.

Vilâyetimize İnşaat İçin 60 Bin Lira Gönderildi..

Maliye binası ile Bürhaniye, Manyas hükûmet binaları buyil ikmal edilecek. Adliye binasına da başlanıyor..

Vilâyetimiz çevresinde yapılmakta olanlarla yeniden yapılacak kaza ve nahiye hükûmet binaları inşaatı için Maliye Vekâletinden 60 bin lira gönderilmiştir. Bu suretle, ve Valimiz B. Ethem Aykutun himmetile birçok kaza ve nahiyelerimizde harap bir halde bulunan hükûmet binaları muntazam bir hale sokulmuş olacaktır.

Yakında bir kısmının temelleri atılacak olan bu binalar bu yıl zarfında tamamen ikmal edilmiş bulunacaktır.

Bu paranın 27,555 lirasile şehrimizde yapılmakta olan maliye binası ikmal edilecek ve adliye pavyonuna da başlanacaktır. Böylelikle gelecek yıla kadar hükûmet binamız bütün dairelerini alabilecek kadar genişletilmiş olacaktır.

Tahsisatın 18 bin lirası Manyasta yapılmakta olan binaya, 22,500 lirası da Bürhaniye hükûmet konağının ikmali için sarfedilecektir.

Diğer taraftan Bandırmanın Sığırcı nahiyesi hükûmet binası için 360, lira, iki yıl önce yanan Dursunbeyin Gökçedağ nahiyesi hükûmet binasının yeniden inşası için de 300 lira ayrılmıştır.

Bu paranın geri kalan kısmı şöyle sarfedilecektir:

Balya hükûmet konağının tadil ve tamiri için 4500 lira, Bandırma hükûmet konağının tadil ve tamiri için 2000 lira, Gönen hükûmet konağının tamiri için 800 lira, Erdek hükûmet konağının tamiri için 750 lira, Bigadiç hükûmet konağının tamiri için 500 lira, İvrindi hükûmet konağının tamiri için 500 lira..

Polis

Mektebine 200 talebe alınacak.

Emniyet umum müdürlüğü polis mektebinin ilkteşrinde başlıyacak olan devresinde mektebe geçen senelerden daha fazla olarak 200 stajyer kabulüne karar vermiştir. Bu iki yüz stajyer hariçten alınacaktır. Halen mevcut kadrodaki polisler tamamen mektepten geçirilmiş olduğundan bundan sonra kadrodaki polislerden mektebe sevkedilecekler bulunmamaktadırlar.

Polis hizmetine yeniden alınacak stajyerler de bu sene boylarının asgarî 1,64 olması şart aranmaktadır. Ayrıca serhoşluk ve kumarbazlık gibi sui şöhretlerinin bulunmaması da başlıca şartlardandır.

Koza Satışları.

Bursada dünkü ipek kozası satışları 60 80 ve 88 kuruş üzerinden olmuştur.

Alacak Yüzünden Çıkan Kavga.

Hakkı Çavuş mahallesinde oturan İbrahim oğlu kömürcü Hüdaverdi; dün bir alacak meselesinden aralarında çıkan kavgada Dinkçiler mahallesinden Süleyman oğlu Tahiri döğmüş, sandalya ile de başından yaralamıştır.

Yapılan şikâyet üzerine suçlu Hüdaverdi yakalanmış, adliyeye teslim edilmiştir.

Damga

Resmi yüzde elli nisbetinde indiriliyor.

Damga resmi kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesine ve bazı maddeler eklenmesine dair lâyiha Meclis ruznamesine alınmıştır. Ticarî muameleleri yakından alâkadar eden damga resminin bu muamelelere taallûk eden evrak ve senetlerle mukavelelerde hissolunan ağırlığını gidererek ticarî muamelelerin inkişaf ve tevessüsüne yardım etmek maksadiyle resmin yüzde elli nisbetinde indirilmesi ve bu arada on senedenberi meriyette bulunan kanunun tatbikat sahasında görülen güçlüklerin giderilmesi ve muafiyetlerin tevsii bu projenin başlıca vasıflarını teşkil etmektedir. Lâyihada kanunun ağustos başında meriyete konması için kayıt vardır.

Rozet

Takma usulü kaldırılacak.

Hazırlanmakta olan bir lâyiha ile mevcut ıane kanunu değiştirilecektir. Yeni kanunun en mühim maddesi, bayramlarda çocuklar tarafından rozet takılarak ıane toplamanın kaldırılmasıdır.

Kanunun mucip sebepler lâyihasında bu usulün küçük çocukları dilenciliğe alıştırdığı ileri sürülmektedir.

Kanunda ianenin halkın tamamen menfaatine uygun ve yerine sarfedilmesi esası kabul edilmiştir.

Sus

Vapu'unun ilk seferi

Denizbankın İstanbul ile Bandırma arasında işleteceği Sus vapurunu almak üzere mürettebatı geçenlerde Almanyaya gitmişlerdi. Yeni vapur temmuz başında İstanbula gelmiş bulunacaktır. Vapurun seferlerine başlamadan evvel İstanbuldan Bandırmaya hususî bir tenezzüh seferi yapması muhtemeldir.

İlk seferin hâtırası olarak davetlilere rozetler takılacaktır.

Lise olgunluk imtihanları bugün başlıyor.

Lise olgunluk imtihanları bugün başlıyacaktır. İlk imtihan Türkçe kopomzisyondan yapılacaktır. İmtihanlar 8 temmuz cuma gününe kadar devam edecektir.

Köy

Öğretmeni ihtiyacını karşılamak için kız eğitmen kursları açılacak.

Köy öğretmeni ihtiyacını karşılamak üzere çavuş eğitmenler yetiştirildiği gibi, kız eğitmenler de yetiştirilecektir.

Bu hususta hazırlanan talimatname gelecek seneden itibaren tatbik edilecek ve bu yıl kız eğitmen kursu açılmıyacaktır.

İçki beyiye resmi kaldırılacak.

İçki beyiye resmini tenzil eden Gümrük ve İnhisarlar Vekâleti alâkadarlara bir tamim yaparak bu kararın tatbik şeklini bildirmiştir. Aynı tamimde beyiye resminin ileride tamamen kaldırılacağı tasrih edilmektedir.

İSTANBUL RADYOSU

24 Haziran 1938 Cuma

Öğle neşriyatı:

12.30: Plâkla Türk musiki. 12 50: Havadis. 13.05: Plâkla Türk musikisi. 13 30: Muhtelif plâk neşriyatı.

Akşam neşriyatı:

18 30: Plâkla dans musikisi. 19.15: Konferans: Ali Kâmil Akyüz (Çocuk terbiyesi) 19.55: Borsa haberleri 20: Saat ayarı: Grenviç rasathanesinden naklen. 20 02: Müzeyyen ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları 20.45: Hava raporu 20 48: Ömer Rıza tarafından Arapça söylev. 21: Muzaffer İlkar ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları 21 45: Orkestra 22.15: Ajans haberleri. 22.30: Plâkla sololar, opera ve operet parçaları. 22.50: Son haberler ve ertesi günün proğramı.

Eserler

FELSEFE

Profesör İsmail Hakkı Baltacıoğlunun bu yeni kitabı felsefe öğrenen lise talebesini imtihanlara hazırlamak için yazılmıştır. Felsefenin bütün bahisleri içinde vardır. Kolay okunur, kolay anlaşılır ve hatırda kalacak tarzda hazırlanmıştır. Hiç felsefe okumamış olanlar bile bu kitabı okumakla pek çok istifade edebilirler. İçinde lüzumsuz bahisler ve anlaşılmıyan noktalar yoktur. Baltacıoğlunun bu yeni eserini felsefe talebesine, öğretmenlere ve kültürünü artırmak istiyen herkese ehemmiyetle tavsiye ederiz.

Eser 104 sayfa, fiatı 50 kuruştur. Bu kitaptan almak istiyenler: "Baltacıoğlu, İstanbul- Çamlıca Altunizade 9 11„ adresine ücretini posta havalisiyle göndermelidirler. Ayrıca posta ücreti alınmaz

Hukuk Sütunu:

HUKUKÎ BAHÎSLER..

Dava Mevzuu.

YAZAN:
Avukat Kasım Sami Paylı

— 82 —

Kanun; zina, hayata kasd ve pek fena muamele, cürüm ve haysiyetsizlik, terk, dimağ hastalığı, imtizaçsızlık gibi altı nevi boşanma sebebi gösterdikten sonra esbabı mezkûreden bir, veya ikisinin içtimaı halinde hâkim muhakkak surette boşanma kararı vermekle mükellef olmadığı gibi, taraflarda ahvali mezkûreye binaen boşanmadan başkaca da bir talepte bulunamamakla mukayyet olmadıklarını 135 nci maddenin boşanma davasını ikameye hakkı olan taraf dilerse boşanma, dilerse ayrılık istiyebilir. ibaresi göstemektedir. Bu maddeye göre karı kocadan biri kanunun boşanmaya hak ve salâhiyet bahşettiği ahval vukuunda mücerret boşanma davası açmak ve boşanma talebinde bulunmakla takyit etmiyerek isterse boşanma ve isterse ayrılık talep ve iddiasında bulunabileceğini bildiriyor. Ve yine boşanma talebinde bulunan karı ve kocanın bu yoldaki talepleri ile de hâkim mukayyet olmayıp aradan zaman geçmekle karı ve kocanın o günkü hiddet ve şiddetleri zail olarak mesudane bir hayat geçirecekleri kanaati hasıl olduğu takdirde 139 ncu madde mucibince bir seneden üç seneye kadar ayrı yaşamalarına karar verebilir. Şayet dava yalnız ayrılığa dair ise bu meyanda sabit olan boşanma sebebine binaen boşanmaya karar veremez. Çünkü boşanma başka, ayrılık yine başkadır Boşanma ile rabıtai izdivaç tamamen mürtefi olur ise de ayrılık böyle değildir Ayrılıkta rabıtai izdivaç baki kalır, yalnız ayrı yerler, ayrı oturup kalkarlar velhasıl hayatı müştereke bir müddeti muayyene tatil edilmiş demektir Boşanma istiyen karı ve koca hakkında boşanma kararı vermiyerek ayrı yaşamalarına ve bu yaşama içinde kanunun gösterdiği bir seneden üç seneye kadar olan müddetin tayini kanun hâkimin aile hayatı üzerindeki tecrübe ve bilgisi ile ilim, irfan ve vicdanına terkediyor Vazıı kanunun gaye ve maksadı aile yuvasının refah ve saadet içinde devam ve bakası ve yıkılıp mahvolmaması temine matuf olmakla beraber boşonma sebeplerinden birinin vukuu üzerine de bu hayatın ebediyen idamesi karı ve koca arasında beklenen sadete mukabil felâket baş gösterdiği ve bunun bir müddet ayrı yaşamaları ile de telâfi edilemiyecek bir halde bulunduğu takdirde boşanmalarına karar verilmesini emrediyor. Ayrı yaşamak aile birliğinde hasıl olan yarayı tedavi etmesi mümkün olan bir ilâçtır. Bu hususta hâkimin çok mübedder ve müteyakkiz davranması lâzımdır. Meselâ boşanmaya gelen karı ve kocadan birisinin ve bilhassa kabahatsiz olmakla boşanma davası açan tarafın bu davadan maksadı diğerini bir tehdit ve islâh haline yardım emelinden ibaret olup boşanmaya pekte mütemayil bulunmadığını anlıyan hâkim ayrı yaşamalarına karar verir. Ahkâmı sabıkada da boşanma evlenme gibi makbul bir hareket değildi. Mezmum du hali zarurette istimal olunurdu. Hiristiyanlar yakın zamana kadar nikâh allah tarafından akdedilmekle bunun bozulması yine Allaha ait ve bu da ancak ölümle mümkün kanaatinde idiler. Katolik mezhebinde bulunanlar ise halen boşanma talebinde bulunamazlar. Binaenaleyh bunlar için tefriki ibdat yani bir müddeti muayyene ayrı yaşamak kaziyesi maksatlarını temine daha ziyade hizmet etmektedir Şunu da arzedeyim ki, rabıtai izdivaç veya feshi nikâh veyahut boşanma ile zail ve mürtefi olmasına nazaran vazıı kanun feshi nikâhta ayrı yaşamayı kabul etmiyerek bu ciheti sırf boşanmaya hasretmiştir. Ve yine hukuk usulü muhakemelerinin 494 ncü maddesi mucibince evlilik birliğini himaye tedbirlerinden olmak üzere boşanma ve ayrılma davasını açacak olan tarafın haklı bulunduğunu temin etmekle beraber karı ve koca arasında bozulan birliğin düzelmesi hâkimin âdilâne tavassutu ile de mümkün olabileceğinden vazıı kanun boşanmadan evvel bir sulh teşebbüsü şart koymuştur. Sulh teşebbüsü ise şifahî olarak cereyan eder. Mahkemede yalnız karı ve koca bulunarak boşanma sebeplerini beyan ve hâkimin bu baptaki nasihatlarını istima sureti ile olur. Sulh tesebbüsü esnasında mahkemede geçen sözler zabıtnameye yazılmacağı gibi, bilâhare de dermeyan olunamaz. Sulh teşebbüsü ile tarafların arası bulunamaz ve teşebbüs akim kalmış olursa sulh teşebbüsünün yapılmış olduğuna dair sulh hukuk mahkemesinden sulhun neden dolayı kabil olamadığını mübeyyin bir vesika alınarak esas olan boşanma arzuhaline rapten asliye hukuk hâkimliğine verilir Sulh teşebbüsünün vukuu tarihinden itibaren üç ay zarfında boşanma davasının ikamesi şarttır

Bü müddet geçerse sulh teşebbüsü merfu addolunur. Hukuk usulü muhakemeleri (497, 498) birde sulh teşebbüsü itirazatı iptidaiyedendir. Sulh teşebbüsü yapılmadan boşanma davası açılır, diğer taraf ise sulh teşebbüsü vaki olmadığını beyanla itirazda bulunursa sulh teşebbüsü yapılmadan boşanma davasında bulunamaz

Hukuk usulü muhakemeleri kanunu madde 187, fıkra 6 iki taraftan bir ecnebi memlekette mukim veya diğer tarafın ikametgâhı meçhul veyahut sulh teşebbüsünün her halde faidesiz kalacağı meczum ise sulh hâkimi müddeiyi sulh teşebbüsünden istisna edebilir. Hukuk usulü muhakemeleri madde 496 Karı veya koca sulh mahkemesinin davetine icabet etmezse sulh teşebbüsü akim kalmış addolunur. Ve bu suretle de alınacak vesika ile boşanma davası açılabilir. Hukuk usulü muhakemeleri madde 497.

SONU VAR

Hatay Meselesinde Fransanın Ricati.

(Baş tarafı birinci sayfada)

şarktaki büyük menfaatlerini tehlikeye ilka etmek istemiyen Fransa; İngiltere tarafından vaki olan tavsiyeler üzerine birçok zoktalarda müsaadekârlıklarda bulundu. Bu anda İngilterenin oynadığı rolün daha iyi anlaşılması için, İngilizlerin elinde bulunan Musul petrellerinin en büyük borularından birinin Suriyeden geçtiğini bilmek lâzımdır İngilizlerin menfaatleri açıktır; bu petrollerden büyük istifadeler eden Fransanın menfaatleri de o nisbette ayandır. Bunun için Suriye, daha doğrusu, Sancak meselesinin ruhu, bütün bu meselede başlıca rolü oynamakta olan petrolde meknuzdur. Hele yakın şarkın kaynaşmalar içinde bulunduğu ve tamamen yeni unsurların o havali halkı arasında girmek ve kendilerini o havali halkına benimsetmek istedikleri bir zamanda, kıymetli petrol kaynaklarının yanı başında Türkiye gibi kuvvetli bir devletin dostluğunu elde etmek Fransa ve İngiltere için muazzam bir şeydir. İskenderun Sancağına taallûk eden bir ekalliyetler meselesinin mahallî bir mesele halinden çıkıp Avrupa politikası çerçevesi içinde tedkik olunması ve bu itibarla bütün dünya efkârıumumiyesinin şiddetli alâkasını celbetmesi tabiî bir keyfiyettir.„

Yarı resmî "Samuprava„ — Belgrad gazetesi dahi "İskenderunda sükûnet„ serlevhası altında neşrettiği bir makalede Hatay davamız hakkında uzun ve teknik mahiyette izahat verdikten sonra aşağıdaki mutalaları ileri sürmektedir:

"Bu meselede işaret olunmağa değer cihet Türkiyenin, kendisi için fevkalâde ehemmiyeti haiz olan bu meselede takip ettiği hattı harekettir Türkiye bu meseleyi yalnız sulh ve diplomasi yoliyle halletmek ve emrivaki lere baş vurmamak istemiştir. Türkiyenin bu hareket tarzı Balkan devletlerinin, kendileri için hayatî mahiyeti haiz olan meselelerde, daima muahedeler ve kanunî tarzlar prensibine sadık olduklarına yeni bir delildir.„

KARIŞMAZLIK POLİTİKASI

(Baştarafı birinci sayfada)

kat Britanya Fransayı takipten veyahut silâh yardımı yapmak politikasını tutmaktan ne kadar uzaksa, o kadar da umumi karışmazlık politikasının kıymetini meydana koymağa hazır bulunuyordu

Bu vaziyet karşısında karışmazlık politikasını bırakarak, bir ittilâfa girmek lâzım mı idi? Bu takdirde Sovyet Rusya ile Fransa, İtalya ve Almanya tarafından geçilecek ve bir ihtilâf karşısında yardım anlaşması istemiyecekti.

Yalnız kalması, hesapsız surette büyüyen dahilî zorluklar ve yalnız kalan bir Fransaya karşı birleşen totaliter devletlerin silâhça faikiyeti üzerine bina edilen fikirleri hesaba katmak mecburiyetinde idik Yoksa bilâkis Fransız İngiliz tesanüdünü tutarak, kuvvetlendirerek, karışmazlık anlaşması için İngiltere ile münasebetleri iki kat fazlalaştırmak mı lâzımdı? Buna birçok memleketlerin iltihak edecekleri evvelden biliniyordu Ve bu Almanya ve İtalya üzerine müessir olabilirdi.

İkinci şık tercih edildi

Birkaç gün içinde bir çokların tehalükle bu prensiplere iltihakını gördük. 15 Ağustosta sarih taahhüdleri ihtiva eden bir karışmazlık metni teklif ettik. Yenilmesi icap eden ve aynı amanda yenilmesi karışmazlığın lüzumuna dair bir delil teşkil eden birçok mukavemetlerden sonra bütün alâkadar devletler, buna iltihak ettiler ve bunu tatbik mevkiine koyacak olan tedbirleri neşrettiler

Tatbik işlerini de birbirile telif ve kontrol etmek icap ediyordu 25 ağustosta Fransa ve İngiltere bu hususta Londrada toplanacak olan beynelmilel bir teşekkül kurmayı ileri sürdüler. Bu teşekkül ilk toplantısını 9 eylûlde yaptı Bunu takip eden celseler bazıları oldukça mühim olan ayrılıkların tezahürüne sebep oldu. Diğer taraftan ecnebilerin İspanyada yerleşmeleri Fransanın hem hudutlarını hem de münakalelerini tehdid ediyor, bu her gün biraz daha göze çarpıyordu

25 İlkteşrinde toplanan nazırlar meclisi Akdeniz muvazenesine bağlı olan Fransanın menfaatlerinin hiç bir suretle bozulmamasını teyid ederek bir ihbar yaptı. Fransanın hayatî menfaatlerine cevap veren bu ihbar o zamandanberi muhtelif defalar tekrar olundu

Fransa ve İngiltere bunun bozulmamasını temin için dokuz ikinciteşrinde şiddetli bir kontrol teklif ettiler. Bu nokta ile aynı zamanda İspanyadaki ihtilâli önlemek için bir tavassut yapılması ileri sürülüyordu.

Fakat bütün bu çalışmalara rağmen, tavassut teklifi boşa çıktı ve kontrol teşkilâtı mukavemetlere uğradı Bir parça sonra, gönüllülerin hareketi veya hareket etmesi ihtimalinin meni teklif edildi. Bu suretle çok tehlikeli görülen bir müdahale şekline son verilmek isteniyordu. Çünkü münferid ve tek tek gönüllüler meselesi değil, kütle halinde muntazam askerler gönderilmesi bahis mevzuu oluyordu.

Bir kontrol tesis edildi ve 20 şubat 1937 de gönüllü gönderilmesini meneyliyen bir mukavele kabul olundu. Bundan sonra bu mukaveleyi gönüllüleri geri çekmekle itmam etmek düşünüldü. Bizim fikrimize göre, bunun iki faydası vardı: İspanyayı kurtarmak ve harbin sonunu temin eden bir mütarekeyi lüzumlu kılmak.

Bu inisiyatifler yüzünden passif kalmakla itham edilemeyiz. Çünkü bunları kabul ettirmek için durup dinlenmeden çalışmak icap etmiştir

Zaten bütün bu çalışmaların mevzuu İspanyaya yardım etmiyerek ihtilâfı uzatmamak ve İspanyayı kendi mukadderatına sahip kılmak ve onun etrafına bir parmaklık çevirerek harbin başka memleketlere sirayet etmemesini temin etmekti. Nihayet Almanya ve İtalya Cenevreye girmek istemedikleri için Londra komitesi vasıtasile, kollektif emniyet sahasına çekiliyordu

Şüphesiz, başarılmak istenen iş, ümid edildiği kadar müessir değildi. Bilhassa İtalyanların müdahaleleri gittikçe tebarüz ediyor ve gittikçe resmî ve ilân edilmiş bir karekter şeklini alıyordu Çok fena neticeler tevlid edebilecek olan, ciddî hâdiseler oldu. 1937 senesinin mayıs sonunda Doyçland hâdisesi ve Almerya bombardımanı oldu. Almanya İtalya kontrol komisyonunu terketti Ve nihayet bitaraf gemilerin Akdenizde torpillenmesine şahid olduk.

Bir çokları, Fransanın niçin daha fazla harekete geçmemiş olduğuna hayret ederler. Karışmazlığın safhaları aydınlandıkça, Fransanın müessir bir kontrolla, bunu bozmak istiyenlere mani olmak ve müdahalelerin önüne geçmek ve Akdeniz muvazenesini bozmamak için ne kadar çalıştığı meydana çıkacaktır. Onun faaliyeti, yalnız hareket etmemekten başka bir endişe ile tahdid edilmiş değildi. Almanlarla İtalyanların çekilmelerine rağmen bu kadar kontrolun kuvvetlemesi ve muhafaza edilmesini istedikten sonra, bu teşebbüsün muvaffakiyetsizliği onu, kendi hududu üzerinde kon

bur etti ise ve nihayet beynelmilel kontrol bu suretle ortadan kalktı ise, kabahat onun değildir. Fransa zaten o zamandanberi, herkes için müsavi şartlar dahilinde kontrolnn tekrar tesisine çalışmıştır.

Bilhassa bir misal, eğer karışmazlık tamamile tatbik edilirse, ne mesut neticeler doğurabileceğini bize isbat etmiştir.

Geçen yazdaki korsanlık hâdiselerinden sonra, Fransanın İngiltere ile tamamen anlaşarak hazırladığı Nyon konferansını ele alalım. 48 Saat zarfında, tesirli tedbirler karara alındı ve denizaltı gemilerinin Akdenizdeki korsanlığı nihayet buldu

Bundan sonra milletler cemiyetinin toplantısında İngiltere ve Fransa, İspanya için bir karar verilmesi hususunda ısrar ettilerse de maatteessüf lâzım gelen ittifakı elde edemediler Fakat bu da, karışmazlığa riayet hususunda manidar bir tezahürü ifade etmez mi?

Hemen bundan sonra İngiltere de ve Fransa, İtalya ile bu mevzu üzerinde bir anlaşma yapmağa çalıstılar, Fakat bunu müteakip İtalya bu tekliften uzaklaştı. Ve ondan sonra kontrol meselesile gönüllüler meselesini tanzim etmek için kollektif plân dahilinde müzakerelere başlandı. Ve İngiltere ile bir prensip anlaşması yaptı. Böyle bir anlaşmayı Fransada aradı. Fakat M. Mussolini General Franko lehinde tek cepheli bir müdahaleyi kabul ettirmeği bile istemiyerek bu anlaşmayı imkânsız kıldı.

Bu suretle karışmazlık kaidesi, icap ettiği gibi tatbik olunamadı. Acaba bunu teklif, etmemenin veyahut derhal bırakmanın daha muvafık olacağı düşünülemez miydi? Böyle bir düşünce, onun her şeye rağmen asıl gayesine, yani İspanyol harbinin umumî bir harbe müncer olmamasına hizmet ettiğini unutmak olur. Yapılan müdahaleler, o kadar geniş lemedi. Eğer büyük devletler, İspanyada doğrudan doğruya cephe almış olsalardı vaziyet elbet başka türlü olurdu

Demek karışmazlık politikası herkesin menfaati icabıdır, bu müdahalelerden çok iztirap çeken hükûmetçilerin lehinedir ve kimseye kulluk etmek istemiyen General Frankonun lehinedir. İspanyada hiçbir gaye gütmediklerini söyliyen fakat müdahale eden devletlerin lehindedir. Bu devletler İspanyada faciaları şiddetlendirmekten ve uzatmaktan başka bir netice vermiyen birşey için kendi kendilerini büyük fedakârlıklara mecbur etsinler? Eğer, bunların böyle bir gayeleri bile olsa, Fransanın, İngilterenin ve bizzat İspanyol milletinin bunları tahakkuk edemez bir hale sokacaklarını bilmemiz lâzımdır „

YAZAN:
Ivon Delbos

Balıkesirde
Aradığınız
Her kitabı
Günlük-Haftalık - Aylık - Bütün
Gazete ve Mecmuaları
Akın Kitabevinden
Temin Edebilirsiniz

Sovyetler Birliği Büyük Ziraat Sergisi.

(Evvelki Yazının Devamı)

Serginin pavıyonlarında, seyirci, Sovyetler Birliğinde insanın tehdit edilmiş azmının nebatat ve hayvanat âlemini nasıl muvaffakiyetle kendine ramederek değiştirebildiğini görüyor. Bu sergide Sovyetler Birliğinin süptropik iklimli feyizli arazilerinde ve halen dünyanın en şimal ziraatının büyük bir hızla inkişaf etmekte olduğu şimal mıntakası topraklarında yetiştirilen hububat ve meyvalar bulunacaktır. Burada kutup mıntakalarında büyümüş buğday, Kola yarımadasında yetiştirilmiş lezzetli ve mugaddi sebzeler, kurak Narimde elde edilmiş elmalar ve vişneler vardır.

Süptropik paviyonuna, Sovyetlerde halen büyük miktarda yetiştirilmekte olan portakal ve limon ağaçları, çay fidanları, pamuk fidanları, Yenizelânda keteni ve yağ istihsal edilen bir çok ağaç ve fidanlar yerleştirilmiştir.

Sergide vücude getirilmiş olan Miçurin bahçesi, çok büyük ve haklı bir alâka çekmektedir. Burada devamlı soğuk mıntakalarda yetişmek üzere suni olarak yeniden meydana getirilmiş yemişli ağaçlar bulunmaktadır. Büyük tabiat inkilâpçısı yüksek Sovyet âlimi Miçurin, filhakika, sululuğu, büyüklüğü ve lezzeti itibarile en iyi cenup meyvalarından katiyen aşağı kalmıyan yemişler veren yeni elma, armut, erik ve daha sair ağaçlar yaratmıştır. Akademi azası Miçurin, tabiattan hiçbir rahmet beklememekte ve bilâkis tabiatı kendisine ramederek rahmeti ondan zorla almaktadır. Miçurinin eserini, şimdi onbinlerce Miçurinci kolkhozcu muhafaza eylemektedir.

Sergide meyva teşhir edenler arasında Doktor Kaziurnin en şiddetli soğuk rüzgârlara ve Sibiryanın çetin donlarına dayanan suni bahçesi de cidden fevkalâdedir.

Sergide Altayın yüksek dağlık arazisi nebat ve fidanları, Kırımın en güzel üzümleri, Orta Asyanın fındık, fıstık ve badem ağaçları ve Ukranyanın karpuz ve kavunları da teşhir edilmektedir.

Miçurin bahçesinin hemen yanı başında, irva ve iska sistemi ile pirinç ve pamuk tarlaları da vücude getirilmiştir.

Çay, kauçuk, tütün ve saire için hususi kısımlar ayrılmıştır.

Avcılık ve vahşi hayvanlar pavyonu, Sovyetler Birliğindeki çok zengin ve mütenevvi kürkcülük endüstrisi ve kıymetli Sovyet kürkleri hakkında tam bir fikir vermektedri

Moskovada sergi müddeti esnasında sergi arazisinde çok zengin bir hayvanat bahçesi de bulunacaktır.

Sergide, ayrıca, Sovyet ziraat ilminin muhteşem başarıları da gösterilecektir. Burada Doktor Lisitinin buğdaylar üzerinde uzun senelerden beri yapmakta olduğu tedkiklerin neticesi, ziraatçi Kamışçenkonun yeni ekim metodu ile vücude getirdiği orjinal tohum saçma makinesi ve Grişkonun yeni keneviri hakkında tam malûmat edinilmektedir. Nebatatın merhale inkişafı nazariyesini kuran, çabuk büyüyen ilkbahar zeriyatı metodunu vücude getiren ve mi azasından Lisenko yüksek faaliyeti ile de tanışılacaktır.

Sergi arazisinde, ziyaretçi, birçok eğlence yerleri de bulucaktır. Ziyaretçilerin rahat etmesi ve eğlenmesi için, birinci sınıf dükkânlar mükemmel lokantalar, kahveler, muhtelif temaşalar, ve muhteşem meşe ormanlı parkta göl kenarında istirahat için ferah verici ve iç açıcı köşeler hazırlanmıştır.

SABRİ LOKANTASI

Şehrimizin En Temiz Ve En Nefis Lokantası

SABRİ LOKANTASIDIR.

En nefis tereyağından ve en iyi zeytinyağından çeşit yemekler, börekler, tatlılar ve kompostular. Evler için ucuz abune kaydedilir.

— Sabri Lokantası —
ANAFARTALAR CADDESİ — BALIKESİR

TÜRKDİLİ

Pazartesinden başka her gün çıkar. Siyasal gazete..

Yıllığı: 800 Kuruş
Altı Aylığı: 400 »
Sayısı: 3 »
Günü geçmiş sayılar 25 kuruştur.

ADRES:
BALIKESİR TÜRKDİLİ

Balıkesir Belediye Riyasetinden:

Tenviratı umumiye için alınacak ampüllerin nevi ve miktariyle muhammen bedelleri aşağıda gösterilmiş olup ampüllerin alınması 17-6-938 tarihinden itibaren on beş gün eksiltmeye konmuştur.

İhalesi 1 7 933 cuma günü saat üçte belediyede yapılacaktır. Eksiltmeye iştirak edeceklerin yüzde 7,5 buçuk dipozitosunu daha evvelden belediyeye yatırmaları lâzımdır.

Fazla malûmat almak istiyenlerin belediyeye müracaatları ilân olunur.

Mum:	Adet:		Muhammen:
Kuvveti	Asgari	Azami	Bedeli
25	700	1000	40
40	1200	1500	44
60	250	350	57
75	150	200	68
100	60	80	82
150	60	80	130
250	10	20	170

4 1-182

Dursunbey Belediye Riyasetinden:

Kaza merkezinin halihazır haritası alınacak.

1 — 7-7-938 Tarihine rastlıyan perşembe günü saat 16 da Dursunbey Belediyesinde ihalesi yapılmak üzere tahminen 30 hektar meskûn, 60 hektar gayri meskûndan ibaret olan Dursunbey kaza merkezinin 1/1000 - 1/500 - 1/2000 mikyasında haritasının alınması yirmi gün müddetle açık artırmaya konulmuştur.

2 — Meskûn kısmın beher hektarı 25, meskûn olmıyan kısmın hektarı 15 liradır.

3 — Muhammen bedeli 1650 liradır, muvakkat teminatı 123 lira 75 kuruştur.

4 — Buna aid şartname ve diğer evrak Dursunbey Belediyesinde görülebilir.

5 — Eksiltmeye girmek istiyenlerin bu işi yapabileceklerine dair Nafıa Vekâletinden alınmış ehliyetname ve diğer delge ve 3 ncü maddede yazılı muvakkat teminatlarile birlikte Dursunbey Belediyesine müracaatları ilân olunur.

4 — 1 — 185

Balıkesir Belediye Riyasetinden:

423 Sayılı belediye vergi ve resimleri kanununun 5, 6 ve 7 nci maddelerine tevfıkan belediyemiz hududu dahilindeki ebniyelere 938 yılı tanzifat ve tenvirat vergileri tahakkuk ettirilmiş ve tahakkuk cetvellerinin birer nüshaları aid olduğu mahallesi mümessillerine verilmiştir. Meskenve akarlarına ne miktar vergi tahakkuk ettiğini öğrenmek istiyen mükellefler mahallesi mümessillerine veyahut belediyemiz tahakkuk şubesine müracaat etmeleri.

2 — Tahakkuk eden tanzifat ve tenvirat vergilerinin taksit ayları temmuz ve ikinciteşrin ayları olup bu aylar içinde vergisini vermiyen mükelleflerin vergisi belediye kanununa tevfıkan yüzde on cezasile tahsil olunacağı ilân olunur

2 — 1 — 189

Balıkesir Askeri Satın Alma Komisyonundan:

Erdek mahkemesi altı lira maaşlı piyade mübaşirliği inhilâl etmiş olduğundan bu vazifeye münasibi tayin edilmek üzere memurin kanununa nazaran memur olmak evsafını haiz olanlar arasında müsabaka imtihanı yapılacağından taliplerin haiz olduğu evrakı müsbitelerile birlikte imtihan için 2 / temmuz / 938 cumartesi günü Balıkesir Adliye Encümenine müracaat etmeleri ilân olunur.

Balıkesir Askeri Satın Alma Komisyonundan:

Kepsüttaki istihkâm taburunun 11 ton sığır, koyun, keçi etlerine teklif edilen fiat pahalı görüldüğünden on gün müddetle uzatılarak ihalesi 30 6 938 perşembe günü saat 10 da kor satın alma komisyonunda yapılacaktır

Hangisi ucuz olursa o cins et ihale edilecektir. Muvakkat teminatı koyunun 330, keçinin 248, sığırın 207 liradır. Taliplerin muayyen gün ve saatte kor satın alma komisyonuna müracaatları.

Balıkeir Askerî Satın Alma Komisyonundan:

Merkez hastahanesinin 12 ton koyun etine teklif edilen fiat pahalı görüldüğünden on gün müddetle uzatılarak ihalesi 27 6 938 pazartesi günü saat 16 da kor satınalma komisyonunda yapılacaktır. Muvakkat teminatı 360 liradır. Taliplerin muayyen günde komisyona müracaatları.

Bağcılar ve Bahçıvanlar Okusun

Mahsullerinizin verimli ve çabuk yetişmesini isterseniz tecrübelerinde muvaffakıyet kazanan "Rus kimyevî Gübre„ lerinden istifade ediniz.

SARAÇLAR BAŞINDA
Hasan Cumalı Oğulları

Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası

Kapital: 100,000,000 Türk Lirası
Yurd İçinde 261 Şube Ve Ajans
Dünyanın Her Tarafında Muhabirler

Her türlü zirai ikrazlar-diğer bilcümle banka muameleri büyük şubelerinde kiralık kasalar.

İhbarsız tasarruf ve kumbara hesaplarında ikramiyeler.

İkramiye:	Miktari:	İkramiyenin tutarı:
ADEDİ	LIRA	LIRA
1	1000	1000
1	500	500
1	250	250
10	100	1000
25	50	1250
30	40	1200
40	20	800
108		6000

Bu ikramiyeler her üç ayda bir olmak üzere senede dört defa bu miktar uzerinden kura ile dağıtılacaktır. İlk keşide 1 Eylûl 938 dedir.

Balıkesır Vilâyet Daimî Encümeninden:

1 — Eksiltmeğe konulan iş: Balıkesir- Edremit yolunun 86 + 700 - 94 + 400 kilometreleri arasındaki kısmın tamiratı esasiyesi olup 27 haziran 938 tarihine rastlıyan pazartesi günü saat 10 da ihalesi yapılmak üzere 15 gün müddetle ve kapalı zarf usulile eksiltmeğe konulmuştur.

2 — Bu tamiratın keşif bedeli 25,534 lira 38 kuruş, muvakkat teminatı 1915 lira 18 kuruştur.

3 — Bu işe aid evrak şunlardır:

A — Keşif hulâsa, fiyet bodrosu, metraj cetvelleri ve malzeme grafikleri.

B — Hususî ve fennî şartnamelerle eksiltme şartnamesi.

C — Mukavelename örneği.

İstiyenler bu evrakı her gün Vilâyet Daimî Encümen kaleminde veya Nafıa dairesinde görebilirler.

4 — İhale birinci maddede yazılı gün ve saatte Balıkesir Hükûmet dairesinde Vilâyet Daimî Encümeni tarafından yapılacaktır.

5 — İsteklilerin Nafıa Vekaletinden 938 yılı için alınmış ve bu işe girmeğe sa âhiyet veren müteahitlik vesikasını ve muvakkat teminatını malsandığına yatırdığına dair makbuz veya şayanı kabul banka mektuplarını 2490 numaralı kanunun 32 nci maddeti ahkâmına tevfıkan zarfıyarak ihale saatinden bir saat evvel Vilâyet Daimî Encümen reisliğine makbuz mukabilinde vermesi lâzımdır.

6 — Postada vaki gecikmeler kabul edilmez. 168

Kepsüt Belediye Riyasetinden:

1 — Kepsüt belediyesi Kepsütte yapılacak hamam inşaatını 15 gün müddetle açık eksiltmiye koymuştur.

2 — Bu işin keşif bedeli 4995 lira 32 kuruş olup muvakkat teminatı 375 liradır.

3 — Bu işe aid plân ve keşifnameyi görmek istiyenler hergün Kepsüt Belediye dairesinde görebilirler.

4 — Bu inşaata lüzum olan taş, tuğla, kiremit, kum belediye tarafından inşaat mahallinde hazırlanmış olup kireç dahi süzülerek kuyuya depo edilmiştir.

5 — Mezkûr malzemeden başka bilcümle inşaat malzemesi ve muktezi mermer ve döşemesi müteahhit tarafından temin ve tedarik edilecektir.

6 — Eksiltme 938 senesi haziran ayının 30 ncu perşembe günü Kepsüt belediye dairesinde toplanacak komisyon tarafından yapılacaktır.

7 — Eksiltme girebilmek için isteklilerin bu işlerle uğraştığına dair vesika göstermeleri lâzımdır.

4 — 1 — 178

Sahibi ve Başmuharriri: Balıkesir Mebusu H. KARAN
Çıkarım Genel Direktörü: FUAT BİLGİN
Basımyeri: Vilâyet Matbaası — Balıkesir